

Iz poverjeništv.

Tovariš Pavel Fleré nam je poslal sledeči dopis: »Z ozirom na poslednji odstavek »Izjave« g. K. Doberska v 49. številki letošnjega »Učit. Tovarisa«, kjer se me dolži, da »ne odgovarjam rad«, izjavljam: da bom izvajal iz tega konsekvence ter ne bom ne »rad« in ne »ne rad« odgovarjal več ne organizaciji, kadar se bo obračala name osebno in ne posameznikom iz slovenskega učiteljstva, ki se bodo name osebno obračali radi kakršnihkoli organizacij, dokler ne dobim zadoščenja«

Mladinska Matica.

PRAVILNIK ZA MLADINSKO MATICO.

§ 1. Mladinska Matica je kulturno podjetje poverjeništvu UJU v Ljubljani.

§ 2. Njen namen je: S programatičnim po etičnih, literarnih in nacionalnih vidikih urejenem izdajanju mladinskih spisov (ustvariti) spopolnjevati dobro slovensko mladinsko književnost ter jo zavestno postaviti v službo srčne, pravne in socialne vzgoje naše mladine ter vseh vzgojnih stremeljenj šole in učiteljstva v smislu našega stanovskega kulturnega programa.

§ 3. Izvršujoč svoj književni program hoče:

a) redno vsako leto pokloniti slovenski šolski mladini književni dar, obsegajoč več izvirnih ali prevedenih spisov leposlovne vzgojne in poučne vsebine in to s čim nižjo naročnino;

b) poleg teh rednih vsakoletnih, naročnikom namenjenih publikacij po potrebi, po prilikah in po gospodarskem položaju izdajati tudi druga izvirna dela, kakor povesti, pesmi, potopise, životopise, poučne dramatične igre, spise realistične ali druge vsebine;

c) v sistematičnem izboru in v čim cenejših zbirkah podajati mladini, kar je slovenska književnost literarno pomembnega in zanjo primerne ustvarila;

d) seznaniti mladino v primernem izboru z najboljšimi deli slovanske in svetovne književnosti, v kolikor služijo njenim vzgojnim namenom;

e) izdajati po potrebi tudi mladinske časopise v podporo šolske in izvenšolske vzgoje in izobrazbe naše mladine;

f) vzgajati smisel za narodno umetnost, za lepo domačnost in poglobljeno narodno vzgojo z izdajanjem in polaganjem umetniških slik — pokrajinskih ali zgodovinskih — reprodukcij znamenitih del domače in tudi svetovne umetnosti, slik in kipov naših velmož, vzorcev narodne ornamentike, načrtov vzorčnih domov in vrtov ter skrbeti za dobre ilustracije in okusno opremo mladinskih spisov.

Za vse njene publikacije mora veljati pravilo, da morajo imeti poleg vsebinske tudi svojo literarno vrednost in biti spisane v vzornem jeziku.

Razen prve točke programa se bodo vse druge izvajale postopno in sorazmerno z rastočimi sredstvi in rastočim krogom sodelavcev.

§ 3. Mladinsko Matico vodi petčlanski odbor, izvoljen od delegacije na redni pokrajinski skupščini. Ta odbor si sme s soglasnim sklepom kooptirati dva člana iz vrst organiziranega učiteljstva.

§ 4. Odbor voli iz svoje srede predsednika, predsednikovega namestnika, tajnika, upravnika in blagajnika. Blagajnik vrši svoje posle kot pomočnik organizacijskega blagajnika.

§ 5. Vse važnejše zadeve rešuje odbor zborni v svojih sejah. Sklepa ob navzočnosti 2/3 odbornikov z nadpolovično večino glasov.

§ 6. Člani odbora morajo bivati na sedežu podjetja ali v taki bližini, da se redno lahko udeležujejo sej.

§ 7. Odbor je v izvrševanju svojega programa samostojen in tudi samostojno razpolaga z razpoložljivimi sredstvi. Za svoje delovanje odgovarja delegaciji.

§ 8. Nadzorstvo nad delovanjem odbora vrši vodstvo poverjeništv. Poverjenik sme izjemoma kak sklep odbora tudi začasno sistirati, ako vložiti kak odbornik proti temu sklepu svoj ugovor. Zadevo mora predložiti širjemu sosvetu oziroma delegaciji v razsodbo.

§ 9. Vsi dohodki, redni kakor izredni in tudi obresti event. ustanov se smejo porabliti izključno le za namene Mladinske Matic. Ustanovi se naj čimprej neka neodakljiva matična glavnica, ki se potem stalno poveča in od koje se smejo porabljati obresti.

§ 10. V svrhu uspešnega izvrševanja programa in delitve dela lahko ustanovi odbor posebne odseke ali določi posebne stalne referente za gotove opredeljene naloge, kakor za urejevanje, recenziranje, izbiranje literarnega gradiva, propagiranje tiska, za redakcijo listov in književnih edicij ter lahko poverja — toda pod lastno odgovornostjo — razna dela v samostojno izvršitev raznim kulturnim delavcem.

§ 11. Vsaka samostojna šola oziroma vsak šolski okoliš ima svojega krajevnega poverjenika za širjenje matičnih publikacij ter zbiranje naročnine.

Nadaljevalno šolstvo.

—n Obrtno-nadaljevalno šolstvo. Odsek za obrtno-nadaljevalno šolstvo pri poverjeništvu UJU Ljubljana sklicuje konferenco delegatov obrtno-nadaljevalnih šol na dan 6. in 7. julija 1928 v Ljubljani. Dnevni red in kraj zborovanja sledi pravočasno po okrožnici. Vsaka šola naj takoj prijavi po 1 delegata. Vozni stroški in stroški enkratnega prenočevanja bodo povrnjeni, ako bode tozadevni kredit dovoljen, kakor nam je zagotovljeno, kar bomo pravočasno objavili. Prijave sprejema odsek za obrtno-nadaljevalno šolstvo pri poverjeništvu UJU Ljubljana.

Učiteljski pravnik.

—§ Samo upravitelji imajo naturalna stanovanja, ostalo učiteljstvo mora plačati stanovanja krajnemu šolskemu odboru. Oblastni šolski odbor v Ljubljani. Štev. 843. Ljubljana, dne 24. maja 1928. Z ozirom na več konkretnih slučajev dajem o predmetni zadevi nastopna pojasnila: Stanarino more učitelju odtegovati država le, kadar ima ta naturalno stanovanje, to je stanovanje, ki ga dobiva ali od države ali pa od samoupravnih teles (od šolske občine) brezplačno z ozirom na značaj svoje službe. Po naših zakonih ima država pravico odtegovati stanarino le šolskim upraviteljem, kateri imajo naturalno stanovanje. Druge učne moči nimajo po zakonu naturalnega stanovanja, zato pa odtegljaji v prid državni blagajni niso upravičeni in bi se morali povrniti. Cenilne komisije, sestojee iz župana in dveh zapriseženih cenilcev, imajo dolžnost oceniti naturalna stanovanja le šolskim upraviteljem, drugemu učiteljstvu pa ne, če tudi stanuje v šoli. Ako se je vendar to pomotoma zgodilo, naj to županstva potom sresotega poglavarstva javijo velikemu županu ljubljanske oblasti s prošnjo, da se ta pomota uradno popravi. Najemnine, ki jo plačuje sedaj učiteljstvo — razum šolskih upraviteljev — državi, naj prejme posledeljska blagajna. — Podpredsednik: Dr. Capuder s. r. Tajnik: Slapšak s. r.

—§ Neopravičene šolske zamude. Oblastni šolski odbor v Ljubljani je izdal sledeči odlok: Izvršljiva uredba z dne 26. oktobra 1927, šte. 229, pod šte. 5., črko č, 2. odstavek naj se dopolni s sledečim dostavkom: ... ali z zaporom, ker je sreski poglavar kot policijska oblast 1. stopnje upravičen vsem onim, ki niso poravnali naložene jim denarne kazni (oziroma, ako te ni mogoče izterjati) ali pa je niso prestali z delom na občinskih poslih, izpreminjati denarno kazen v zapor; kakaj ta pravica je utemeljena v zakonih, ni prestala veljati, ko je stopila uredba O. N. šte. 28.038 z dne 2. maja 1927 »Ur. l.« 222/55 iz 1927, v veljavi, ker ne nasprotuje njenim predpisom.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje. —

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

Foto-aparate kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Največja izbira krasnih blaz in otroških obleke KRIŠTOFIČ - BUČAR, LJUBLJANA, Stari trg.

Nogavice, flor in svilene v vseh barvah. Največja izbira, najnižje cene. Pletenine, bluze, kravate itd. priporoča modna trgovina FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Zidovska ul. 7.

Stanovska organizacija UJU Iz društev:

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-OKOLICA je zborovalo na Vrhniki 9. junija t. l. po običajnem dnevnem redu.

1. Situacijsko poročilo. Tov. predsednik odpravi zborovanje in pojasni, da se vrši zborovanje na Vrhniki zato, da se ugotovi enkratni manjšini, ki je želela zborovati izven Ljubljane.

Pozdravi tov. Ribičiča, zastopnika poverjeništvu UJU.

Dalje naznanja, da je naprosil odbor gg. nadzornika, naj bi pojasnila na današnjem

državne razredne loterije za Slovenijo razpošilja

Zadružna hranilnica r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 19.

PREPROGE.

Preproge vsake vrste je treba od časa do časa temeljito očistiti, ne samo ker so umazane, ampak tudi radi tega, ker so shofene.

Ni potrebno, da za tako čiščenje izdajete mnogo denarja, »RADION« bo to storil brez velike muke.

Raztopi »RADION« v MRZLI vodi, namoči v tej raztopini krpo in z njo v ravnih potezih briši po razgrnjeni preprogi.

Nadaljuj potem to pranje, toda s čisto mrzlo vodo, izkrtaj in izpraši preprogo, pa se bo izgled in barva pokazala, kot da je preproga nova.

zborovanju, kako se piše »Statistika«. Zato so naprošeni tov. upravitelji(ce), da bi ostali po zborovanju v dvorani.

Na dopis tov. Vidmarjeve in dr. glede celibata učiteljice odgovarja, da se je sprejel na seji širjega sosveta v Mariboru tozadeven protest in Izvršni odbor v Beogradu je dosegel, da se ne uvede celibat.

Odobri se zapisnik zadnjega zborovanja.

Ponovno se prečitajo imena starih dolžnikov in se sprejme odborov sklep, da se izloči izterjanje advokatu.

Predsednik odbora okrajne učiteljske knjižnice poda poročilo o isti in nasvete glede ustanovitve oblastne knjižnice, toda okrajne naj ostanejo neokrnjene.

Enkratni prispevek 5 Din za centralo v Beogradu se odkloni.

Imenuje se odsek treh članov v svrhu preštudiranja novega volilnega načina v poverjeništvu.

Poročilo o seji širjega sosveta v Mariboru odpade, ker je bilo že objavljeno v »Učit. Tovarisu«.

Sprejme se na znanje pogodba med poverjeništvom in Učit. tiskarno.

Proračun poverjeništv za leto 1928/29. so v načelu sprejme, razpišeta pa naj se uredniški mesti »Popotnika« in »Zvončka«.

Nato se vrši volitev delegatov za pokrajinsko in glavno skupščino.

2. Statistika. V okraju je 265 učiteljstva, 223 včlanjenih, 74 navzočih pri zborovanju.

3. Izvenšolsko delo. Tov. referent pozivlja krožke, naj mu pošljejo statistiko o izvenšolskem delu.

4. Slučajnosti. Soglasno se sprejme resolucija glede disciplinskega postopanja proti vodstvu organizacije.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MERSTO MARIBOR IN BLIZNJO OKOLICO se je vršilo dne 24. aprila t. l. na III. deški osnovni šoli v Mariboru. Z dnevnega reda posnamemo:

1. Situacijsko poročilo. Predsednik javi konstituiranje odbora. Na novo so pristopili v društvo tov. Ravnikar Antonija, Aleksič Terezija, Petrun Jožef, Benčina Olga, Konečnik Ciril in Vodenik Ana. Pozovejo se na skupno delo v stanovsko korist. Zveza državnih namestencev je poslala društvu resolucije glede na stanovanjski zakon, ki jih je društvo solidarno poslalo v Beograd. Tov. Grčar opozarja, da te zadeve ne sme učiteljstvo pustiti iz vida in mora po svojih zastopnikih na odločilnih mestih vse storiti, da bo zadeva rešena v prilog socialno bolj prizadetim. Prav tako je potrebno in važno, da se poverjeništvu in glavno vodstvo ne nehata boriti za materialne in pravne pravice učiteljstva. Iz vrst tovarišic je prišlo vprašanje, kako je s celibatom. Predsednik opozori na svoječasni sklep učiteljskega društva, da poverjeništvu ukrene vse potrebno, da se celibat ne uvede, ker je smatrali celibat kot kršenje osnovnih pravic svobodne državljanke. Poverjeništv se naproša, da se za pravilno rešitev te zadeve zavzame. Seja širjega sosveta se je vršila 15. aprila t. l. v Mariboru. Natančno poročilo je izšlo v zadnjih dveh številkah »Učit. Tov.«.

2. Statistika. V okraju je 265 učiteljstva, 223 včlanjenih, 74 navzočih pri zborovanju.

3. Izvenšolsko delo. Tov. referent pozivlja krožke, naj mu pošljejo statistiko o izvenšolskem delu.

4. Slučajnosti. Soglasno se sprejme resolucija glede disciplinskega postopanja proti vodstvu organizacije.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MERSTO MARIBOR IN BLIZNJO OKOLICO se je vršilo dne 24. aprila t. l. na III. deški osnovni šoli v Mariboru. Z dnevnega reda posnamemo:

Načrt novih pravil UJU, ki pride pred letošnjo pokrajinsko in glavno skupščino.

I. Ime i sedišče.

Čl. 1. Učiteljsko Kraljevine S. H. S. udruženo je v jedinstveno, staleško-prosvetno udruženje pod nazivom »Udruženje Jugoslovenskog Učiteljstva« (U. J. U.), kome je sedišče v prestonici.

II. Cilj.

Čl. 2. a) Da u svoje redove prikupe sve učitelje i učiteljice i zabavlje, u aktivni ili penzijski ili ostaveci u našoj državi kako bi udruženje pod nazivom »Udruženje Jugoslovenskog Učiteljstva« do prnelo napretku Osnovne Nastave i narodnog prosvetovanja, učvršćenju duhovnog jedinstva svih delova našega naroda i unapređenju svoga staleža,

2. Samoizobrazba. Tov. šolski nadzornik

Tomažič poroča, da radi inspekcijskega potovanja ne bo mogel več sklicevati in voditi samoizobraževalnih pedagoško didaktičnih sestankov, ki jih ima društvo vsakih 14 dni in predlaga, če društvo želi, da se bodo ti diskusijski sestanki še vršili, naj izbere tovariša, ki bi sestanke skliceval in vodil. Tov. predsednik sporoči, da sta bila v tej zadevi pri njem tudi tov. prof. Zgeč in Rode, predsednik in podpredsednik pedagoške centrale, ki sta izrazila željo, naj vodi učiteljstvo samo te sestanke. Izvolita se tov. Cvetko Fran in Anica Mešičkova, ki bosta sporazumno z vodstvom pedag. centrale sklicevala in vodila te samoizobraževalne sestanke. Prvi naslednji sestanek se določi na 8. maja t. l. ob 4. uri popoldne v deški meščanski šoli, na tem sestanku bo poročal tov. Skala o mednarodni razstavi delovne šole v Lipskem; zaključila pa se bo tudi debata o delovnem principu v elementarnem razredu. Naroči se tov. Cvetku in Mešičkovi, da o teh sestankih pošiljata kratka poročila v »Učit. Tov.«.

O dosedanjih sestankih ni še nihče poročal, ki jih je bilo v tem šolskem letu že 9 in so se jih poleg mnogo domačih tovarišev udeleževali tudi tovariši okoliškega društva. Redna udeležba 50 tov.

3. Predavanja. Tov. ravnatelj deške meščanske šole v Mariboru Humek je viharo pozdravljen začel svoj govor o »Merstvu v osnovni šoli z ozirom na delovni princip«. Po predavanju se je razvila živahna debata, ki je razjasnila marsikatero nejasnost v predavanju tega predmeta v osnovni šoli. Tov. Humek je žel za svoje važno in zelo potrebno predavanje viharo aplavz. Tov. predsednik se mu je v imenu društva najtopleje zahvalil.

Tov. Majcen je nato govoril o Lavtarjevih računicah. Tov. Senkovič je poslal dopis, v katerem naproša društva, da bi o Lavtarjevih računicah razpravljala in po možnosti, kakor svoj čas uradne konference, se odločila za obvezno vpeljavo Lavtarjevih računic v osnovne šole.

4. Sklepi. Društvo sklene, da o obvezni upeljavi Lavtarjeve računice ne more sklepati, dokler ne bo podrobno razpravljalo o pouku računstva v osnovni šoli.

Nove knjige.

—k Album slovenskih književnikov. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Uredil dr. Janko Šleibinger. Četrterka, 139 strani slik v bakrotisku in 29 strani teksta. Cena do 5. maja 1928 broširana 130 Din, elegantno po izvirnem umetniškem načrtu v platno vezan, v omotu in kartonasti kaseti 16 Din. Po 5. maju velja broširana knjiga 150 Din, vezana 180 Din.

—k Ant. Adamič: »Znanci«, črtice, vse sele in žalostne zgodbe. Izdal in založil pisatelj. Cena 20 Din, po pošti 22 Din. Naroča se pri uredništvu »Naš glas«, Ljubljana, Borhoričeva ul. šte. 12.

kao i materijalnom pomaganju svojih članova, kad su u bedi.

b) Da svagda i u svakoj prilici stoji na braniku moralnih i materijalnih interesa učiteljstva i osnovnoga školstva.

c) Da gaji ideju potpunog staleškog jedinstva i solidarnosti svega učiteljstva u državi, bez obzira na politička i druga opredeljena, i svest: da su i pojedinci i organizacija za svoj staleški rad moralno odgovorni i Organizaciji i celokupnom staležu, kako bi Udruženje postiglo pred svima faktornu značaj, da je ono glavni predstavnik za sva pitanja, koja se tiču Osnovne Nastave i staleških interesa;

d) Da svima zgodnim sredstvima nade načina, da zemaljski zakoni i propisi o pravnom, ekonom-

Srečke

V Mariboru so te srečke na prodaj v upravi »Večernika«, Aleksandrova c. 13, v Ljubljani pa v oglasnem oddelku »Jutra«, Prešernova ul. 4, ter v Šiški v ekspozituri »Jutra«, Celovška c. 53.